

'Nederland moet zijn jihadstrijders terughalen'

Wat te doen met de Nederlandse IS-strijders in Syrië, nu het laatste bolwerk van IS op omvallen staat? Donald Trump en sommige Nederlandse experts hebben de oplossing; haal ze op.

**Elien van Gaalen
Hanneke Koolfijes
Den Haag**

President Trump liet er dit week-end geen twijfel over bestaan. Europese lidstaten moeten de IS-strijders uit hun landen zo snel mogelijk ophalen, nu IS is verslagen. "Wij hebben al genoeg tijd en geld in deze strijd gestoken, het is tijd dat anderen om hun verantwoordelijkheid nemen", tweette de Amerikaanse president zaterdagochtend. En als Europa "haar" jihadisten niet ophaalt, komen ze op vrije voeten met alle gevaren van dien.

Volgens terrorisme-experts kan Nederland er nu niet onderuit om Nederlandse Syriëgenoten die in Koerdische kampen en gevangenis-zetten terug te halen. Zij vrezen dat de jihadisten, eenmaal op vrije voeten, alsnog op eigen houtje ons

land binnenkomen. Het kabinet ziet dat echter niet zitten. Optroep van Trump of niet, het ministerie van Justitie en Veiligheid houdt vast aan het standpunt: alleen jihadisten die zelf een Nederlandse ambassade op 'veilig' grondgebied weten te bereiken, krijgen hulp. De regering gaat niet naar Noordoost-Syrie om mensen actief terug te brengen naar hun vaderland. Geen vrouwen, geen kinderen en al helemaal geen strijders.

Risico
Het gaat om naar schatting iets minder dan veertig Nederlanders die vastzitten in Koerdische gevangissen en kampen. Daarbij zijn de kinderen niet meegenomen. Moet Nederland deze mensen inderdaad terughalen en berechtent Maar wat gebeurt er als ze na hun straf weer op vrije voeten komt?

En hoe groot is het risico als de regering besluit ze in Syrië te laten? Het is kiezen tussen verschildende kwaden, want aan alle beslissingen kleven risico's. "Terrorisme-deskundigen begrijpen de dilemma's", het is politiek gezien een heel gevoelige kwestie. Als het kabinet zegt: we halen ze terug, is dat een feestdag voor rechts-populistische partijen", verklaart terrorisme-expert Jelle van Baaren, verbonden aan de Universiteit Leiden.

Toch vindt hij dat Nederland de jihadisten moet laten terugkeren. Zijn collega Edwin Bakker, hoogleraar terrorisme en contraterrorisme is dat met hem eens. "Het alternatief is dat ze totaal uit zicht raken als de Koerden ze vrijlaten. Dan verschrompelt de wereldkaart. Met als risico dat ze alsnog ons land bereiken zonder dat de veiligheidsdiensten dat doorhebben. Maar voor de

regeringpartijen is terughalen een brug te ver. "Wij willen ze niet terug", stelt VVD-Kamerlid Anoukette Laan, "iedere optie is te verkomen boven terugkeer naar Nederland. Het kabinet gaat niet de bewuste keus maken om tikkende tijdbommen naar binnen te halen."

Ook CDA en D66 zien zo'n terugkeer helemaal niet zitten. Zij hekelen de opstelling van Trump. "Dreigementen als die van Trump passen niet in de bondgenootschappelijke samenwerking", vindt D66-Kamerlid Sjoerd Spoedmans. Hij beradrukt dat Nederland alleen van de geringe NAVO-landen bereid was om F-16's in te zetten in de strijd tegen IS. CDA-Kamerlid Madeleine van Toorenburg noemt de oproep van Trump "een bijzonder schaalrijke tweet-politiek".

Toch groeit de druk om de koers bij te stellen. Frankrijk heeft inmiddels wel besloten de jihadisten te halen. Bakker hucht dat toe. "Bastropia benadert dit vraagstuk vrij egoïstisch. Die jihadisten hebben veel roeroot uitgemaakt in andere landen, we laten ze daar lekker zitten. Deze mensen zijn niet alleen een gevaar voor ons, maar ook voor Syrië en Irakozen."

Ook terrorisme-onderzoeker en publicist Teun van Dongen vindt dat er een moreel appel op Nederland wordt gedaan. "Je kunt het niet

maken de Koerden hun leven te laten wagen in de strijd tegen IS, ze vervolgens ook nog zwaar te belasten met de gevangenschap van strijders en dan te zeggen: zoek het maar uit. We krijgen de Nederlandse jihadisten op een presenteerblaadje en kunnen ze direct berechten."

Tribunaal

Maar volgens het CDA hoeft dat niet in Nederland te gebeuren. Kamerlid Madeleine van Toorenburg pleit voor een speciaal, internationaal tribunaal. "Daar kunnen deze strijders gezamenlijk worden vervolgd." Laan: "Als Trump toch de poorten openzet, dan kan ik me voorstellen dat er ook Syriërs voor gaan staan. Die strijders hebben vooral ook misdaden gepleegd tegen de Syrische bevolking."

Dat de meeste Nederlandse jihadisten willen terugkeren staat voor

Wij krijgen de Nederlandse jihadisten op een presenteerblaadje
-Teun van Dongen, publicist